

การบริหารจัดการธุรกิจเครื่องดนตรีชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม

Music Business at Ban Tha Ruea, Nakhon Phanom Province

พีระพงษ์ อีระเผ่าพงษ์¹

Peerapong TeeraPaowpong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาการผลิตและจำหน่ายเครื่องดนตรีอีสานชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม และ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม ทำการศึกษาเริ่มต้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-สิงหาคม 2563 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากภาคสนามโดยวิธีการสัมภาษณ์ และการสังเกต เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ศึกษาจากกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป โดยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า บ้านท่าเรือเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นหมู่บ้านของเครื่องดนตรีอีสานผลิตและขายมาเป็นเวลานาน สมาชิกในครอบครัวคนแก่และคนหนุ่มสาวรู้วิธีการทำเครื่องดนตรีหมู่บ้านนี้มีชื่อเสียงในด้านการทำเครื่องมือและกลายเป็นหมู่บ้านสำหรับการท่องเที่ยวปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนมอันเนื่องมาจาก การทำงานหนักความซื่อสัตย์สุจริตการพัฒนาอย่างต่อเนื่องความสามัคคีผู้นำที่ดีและการจัดการที่ดีการทำเครื่องดนตรีธุรกิจเพลงบ้านท่าเรือจังหวัดนครพนมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารจัดการ; ธุรกิจเครื่องดนตรี; ชุมชนบ้านท่าเรือ; จังหวัดนครพนม

Abstract

Subject research Music Business at Ban Tha Ruea, Nakhon Phanom Province. This study aimed at: 1. examining Isan musical instrument making and selling at Ban Tha Ruea village, Nakhon Phanom province; and 2. investigating the supportive factor for the success of the business. Conduct studies starting from February to August 2020. Collected documents and field data were collected by means of interviewing and observation. And observational study from a group of knowledgeable people Practitioner group And general information providers By

Received: 2021-01-21 Revised: 2021-03-31 Accepted: 2021-03-31

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม Faculty of Education Nakhon Phanom University.
Corresponding author e-mail: komjoun3@hotmail.com

presenting the research results in descriptive, analytical form. The results of the study showed that: 1) Ban Tha Ruea has been known as a village of Isan musical instrument making and selling for a long time; members of the each family, old and young, knows how to make the musical instruments. The village has been famous in instrument making and became a village for tourism. Concerning the supportive factors for the success of music business, it was due to the following combinations: hard working, honesty, continued improvement, solidarity, good leaders, and good management.

Keywords: Musical Instrument Making; Music Business; Ban Tha Ruea; Nakhon Panom Province

บทนำ (Introduction)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน เป็นแหล่งวัฒนธรรมแต่โบราณมีศิลปวัฒนธรรมที่สืบสานแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมากมาย กลุ่มเชิงวัฒนธรรมแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มอีสานเหนือ มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอีสานเหนือคือ “หมอลำ-หมอแคน” กลุ่มอีสานใต้ มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอีสานใต้คือ “เจรียงกันตรึม” และจังหวัดนครราชสีมา มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไปจากกลุ่มอีสานเหนือและกลุ่มอีสานใต้คือ “เพลงโคราช” (สัญญา สมประสงค์, 2555) ความหลากหลายของวัฒนธรรมทางดนตรีพื้นบ้านอีสาน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของดนตรี และเครื่องดนตรีพื้นบ้านของชนชาวอีสาน เครื่องดนตรีที่ปรากฏอยู่ตามภูมิภาคที่ได้รับความนิยมใช้ ได้แก่ แคน พิณ โหวด และโปงลาง ถือเป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญ และได้รับความนิยมและสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานานควบคู่กับศิลปะการแสดงของชาวอีสาน (Terry E. Miller. 1977) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2565) ได้กำหนดบทบาทพื้นฐานกรอบยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนหลักในการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 นอกจากนั้นยังได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศ การพัฒนาประเทศตามแนวพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, 2559)

ชุมชนบ้านท่าเรือ ตั้งอยู่ที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม เป็นชุมชนที่มีการสร้างเครื่องดนตรีที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในด้านคุณภาพเครื่องดนตรี อัตราการผลิตที่มีกำลังในการผลิตในระดับสูง และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่สามารถผลิตได้ในชุมชน โดยความร่วมมือร่วมใจภายในชุมชน อีกทั้งความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนเกิดเป็นระบบโครงสร้างการบริหารในด้านธุรกิจผลิตเครื่องดนตรีขนาดใหญ่ และชุมชนบ้านท่าเรือเป็นชุมชนที่เข้าร่วมโครงการประกวดผลงานตามปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง และได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประเภทชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในปี พ.ศ. 2552 ต่อมาปี พ.ศ. 2555 ชุมชนบ้านท่าเรือได้ถูกจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ของสำนักงาน กปร. โดยชุมชนบ้านท่าเรือมีส่วนร่วมในการเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ เทคนิคการสร้างเครื่องดนตรี ตลอดจนการเล่นเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร, 2556) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมในปัจจุบันที่มีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economic Community (AEC) ส่งผลให้เครื่องดนตรีที่ผลิตภายในชุมชนบ้านท่าเรือมีตลาดในการทำการค้าได้มากขึ้น อีกทั้งยังมีการแข่งขันที่สูงขึ้น เนื่องจากสังคมที่เปิดกว้างทางวัฒนธรรมและการผลิตเครื่องดนตรีให้ได้คุณภาพนั้นจำเป็นต้องศึกษาเทคนิควิธีการ ให้เกิดความชำนาญ เกิดเป็นทักษะพิเศษเพื่อให้คุณภาพของเครื่องดนตรีอย่างสูงสุด และเป็นที่ยอมรับในฐานะช่างทำเครื่องดนตรี (Yawen Eunice Chyu, 2004) เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และมีกำลังในการผลิตเครื่องดนตรีให้ได้ในปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการ ชุมชนบ้านท่าเรือมีการส่งต่อองค์ความรู้และจัดการกับทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตเป็นอย่างดีส่งผลต่อคุณภาพของเครื่องดนตรี อัตราจำนวนผลผลิต ระบบการค้าที่มีคุณภาพ

จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการธุรกิจเครื่องดนตรีชุมชนบ้านท่าเรือพบว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารและการนำไปใช้ในการบริหารในชุมชนอื่นๆ อีกทั้งการตื่นตัวในด้านการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ ASEAN Economic Community (AEC) ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากเพื่อพัฒนาคุณภาพ และอัตราการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง การบริหารการจัดการธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม เพื่อเป็นการศึกษาระบบการบริหารจัดการ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาของชุมชนบ้านท่าเรือให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วกัน เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านดนตรีสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีอีสานชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจาก

เอกสาร (Document) และเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) ในบริบทพื้นที่ชุมชนบ้านท่าเรือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 8 ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์-สิงหาคม 2563 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในพื้นที่ ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ที่บริเวณพื้นที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 8 ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีพื้นบ้านจำนวน 5 คน 2) กลุ่มผู้ผลิตการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน 15 คน และ 3) เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารชุมชน 15 คน

2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ การเก็บข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลจากภาคสนาม (Field Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ข้อมูลเอกสาร ประกอบด้วย

2.1.1 เอกสารสิ่งพิมพ์ ได้แก่ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ หนังสือ เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับระบบการบริหาร การสร้างเครื่องดนตรี เครื่องดนตรีอีสาน

2.1.2 เอกสารที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ได้แก่ เทป แผ่นเสียง วิซีดี อินเทอร์เน็ต เป็นการศึกษาค้นคว้าดูหลักการวิธีการบริหาร ด้านการผลิต ด้านการจัดจำหน่าย ปัจจัยในการประสบความสำเร็จ ตลอดจนศึกษาค้นหาแหล่งพื้นบริเวณชุมชนบ้านท่าเรือที่ที่มีการผลิต และบริการ บริหารด้านการจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีอยู่เพื่อสะดวกต่อการเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนาม

2.2 ข้อมูลจากภาคสนาม (Field Research) ได้จากการสำรวจเบื้องต้น การสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และการสังเกต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การสำรวจเบื้องต้น (Pre Inventory) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรหรือตัวอย่างประชากร โดยกำหนดประเด็นเก็บข้อมูลในเรื่อง การบริหาร การผลิตภายในชุมชนและการจัดจำหน่าย ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

2.2.2 การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interviews) ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) ได้แก่ นักวิชาการทางดนตรี นักวิเคราะห์ด้านการบริหาร ผู้สร้างเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็น การผลิต จัดจำหน่าย และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน ชุมชนบ้านท่าเรือ

2.2.3 การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ที่มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับ การผลิต และจัด จำนวนเครื่องดนตรีภายในชุมชน

2.2.4 การสังเกต โดยใช้แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ใช้กับกลุ่มผู้รู้ และกลุ่มผู้ปฏิบัติ เป็นการสังเกตสภาพทั่วไป วิธีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม เหตุการณ์ทั่วไป และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้อง กับความมุ่งหมายของการวิจัย สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการเก็บ ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ชุมชนบ้านท่าเรือ การผลิตเครื่องดนตรี การบริหารภายในชุมชน และ ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรีชุมชนบ้านท่าเรือ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย อีกทั้งเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดย ค้นคว้าเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิ จากหน่วยราชการ งานวิจัย ปริณญานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ อินเทอร์เน็ต และวีดิทัศน์

3.2 การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ทำการ วิจัยโดยวิธีการสำรวจจากแบบสำรวจ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) และไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) แบบสังเกต (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการ บันทึกรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยจำแนกข้อมูลแยกออกตามประเด็นความมุ่งหมายของการวิจัย ที่ตั้งไว้ และตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งว่าข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนเพียงพอ เหมาะสมพร้อมแก่การนำไปวิเคราะห์สรุปผลแล้วหรือไม่ ในกรณีที่ข้อมูลที่ได้มาไม่มีความไม่สอดคล้อง กัน ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) หากมีข้อมูลส่วนใดไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะ ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ชุมชนบ้านท่าเรือแต่เดิมอพยพมาจากบริเวณบ้านไร่โอเปหรือบ้านนาซ่อม จังหวัด อำนาจเจริญในปัจจุบัน ชุมชนบ้านท่าเรือส่วนมากประกอบอาชีพหลักคืออาชีพการเกษตรไร่นา และ ผลิตเครื่องดนตรีเป็นอาชีพเสริม มีการรวมตัวกันสร้างเครื่องดนตรีและจัดจำหน่ายในหลายรูปแบบ สร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่ชาวบ้านชุมชนบ้านท่าเรือเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนามพบผลการวิจัยเรื่อง “การบริหารการจัดการธุรกิจเครื่อง ดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม” แบ่งตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีอีสานชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม ด้านการผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีอีสานชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม ชุมชนบ้านท่าเรือในส่วนพื้นที่การผลิตเครื่องดนตรีประกอบไปด้วยชุมชนบ้านท่าเรือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 8 ตั้งอยู่ในตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดยในพื้นที่ชุมชนบ้านท่าเรือทั้ง 3 หมู่มีจำนวนครัวเรือนที่ผลิตเครื่องดนตรีกว่า 462 ครัวเรือน พบรูปแบบการบริหารจัดการด้านการผลิตและจัดจำหน่าย ดังนี้

1.1 การบริหารด้านการผลิต

ระบบการบริหารจัดการในส่วนของการผลิตเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการทำธุรกิจเครื่องดนตรีของชุมชนบ้านท่าเรือ ระบบการจัดการที่ดีเป็นผลต่อการผลิตที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อคุณภาพเครื่องดนตรี คุณภาพของการผลิต โดยเครื่องดนตรีที่ชุมชนบ้านท่าเรือสามารถผลิตได้คือ แคน โหวด ปี่ภูไท พิณโป่ง พิณโป่งไฟฟ้า พิณไฟฟ้า พิณไฟฟ้าสองคอ พิณเบสโป่ง พิณเบสไฟฟ้า โป่งรางกลองอีสาน กลองชุดอีสาน กลองรำมะนา ไหซอง เครื่องเคาะประกอบจังหวะ อุปกรณ์เสริมที่ใช้ในวงดนตรีพื้นบ้าน และเครื่องดนตรีจำลองเป็นของที่ระลึก จากการศึกษาพบระบบการบริหารจัดการด้านการผลิตประกอบไปด้วย การบริหารวัตถุดิบ การบริหารการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้าน การบริหารจัดการจากผลผลิตโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การบริหารวัตถุดิบ

ชุมชนบ้านท่าเรือเป็นชุมชนที่มีกำลังการผลิตเครื่องดนตรีเป็นอย่างมากมีความหลากหลายในด้านการผลิต ดังนั้นระบบการจัดการวัตถุดิบจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านภายในชุมชนบ้านท่าเรือ ประกอบกับจำนวนครัวเรือนกว่า 462 ครัวเรือนที่มีการผลิตเครื่องดนตรี จึงมีความต้องการวัตถุดิบเฉพาะที่ใช้ในการสร้างเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานในแต่ละชนิดต่างกันไปการบริหารจัดการด้านวัตถุดิบของชุมชนบ้านท่าเรือประกอบไปด้วยระบบกองทุนระบบรับซื้อ และระบบการแลกเปลี่ยนภายในชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

ระบบกองทุน

ระบบกองทุนถือเป็นระบบหลักของ ของชุมชนบ้านท่าเรือ เพราะวัตถุดิบในการสร้างเครื่องดนตรีในบางชนิดจำเป็นต้องส่งนำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากในประเทศไทยไม่มีวัตถุดิบในการผลิตที่เพียงพอ จำเป็นจะต้องสั่งในจำนวนมากเพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการผลิตเครื่องดนตรีในแต่ละครัวเรือน กลุ่มเครื่องดนตรีพื้นบ้านที่ใช้ระบบกองทุนคือกลุ่ม ผู้ผลิตแคน ผู้ผลิตโหวด และปี่ภูไท โดยตั้งชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มไม้ลูกแคน” โดยระบบนี้จะใช้งบประมาณตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์กลางใช้ทุน SME มารวมในการบริหารจัดการและมีการรวบรวมเงินจากผู้ร่วมลงทุนในหมู่บ้าน(ครัวเรือนที่มีกำลังการผลิตสูงและมีความต้องการวัตถุดิบในจำนวนมาก) กลุ่มเพื่อที่จะส่งไม้ลูกแคน หรือไม้กู่แคนมาจากประเทศลาว โดยจะนำเข้าปีละ 700-800 มัด ไว้ที่สหกรณ์กลาง

เพื่อให้ครัวเรือนในกลุ่มที่ผลิต แคน โหวด ปิ๊ญโท มาซื้อไปใช้ในการผลิตด้วยเงินสดหรือระบบแบ่งชำระ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ผลิตเป็นสำคัญ

ระบบรับซื้อ

ระบบรับซื้อเป็นอีกหนึ่งระบบที่ใช้ในการขับเคลื่อนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านของชุมชนบ้านท่าเรือ ในส่วนนี้ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ผลิต พิณ โปงลางและกลอง โดยวัตถุดิบในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย ไม้ขนุน ไม้มะหาดเหลื่อ ไม้มะหาดฝ้าย ไม้มะหาดทอง ไม้มะหาดหิน ไม้มะหาดดำ ไม้กระเดา ไม้รักใหญ่ ไม้ประดู่ ไม้มะม่วง และไม้สะเดา จากการศึกษาพบระบบรับซื้อสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) ในส่วนของสหกรณ์รับซื้อนั้นจะใช้ระบบกองทุนเช่นเดียวกัน แต่หากวัตถุดิบจะได้มาในพื้นที่โดยผู้คนในชุมชนไปหาวัตถุดิบมาขายที่สหกรณ์เพื่อให้ผู้ผลิตมาเลือกซื้อไปใช้ในระบบการผลิตต่อไป 2) ระบบผู้ผลิตรับซื้อโดยตรง ไม่เป็นส่วนสำคัญที่สุดในการผลิต พิณ โปงลาง และกลอง ฉะนั้นเพื่อให้ได้คุณภาพสูงสุด ผู้ผลิตจะรับซื้อไม้มาเก็บไว้ใช้ในการผลิตเอง ไม้บางชนิดมีราคาสูง และหายากทำให้มีความต้องการสูงผู้ผลิตหลายคนจึงใช้การรับซื้อโดยตรงจากกลุ่มผู้หาวัตถุดิบเองเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพสูง

ระบบการแลกเปลี่ยนภายในชุมชน

ระบบการแลกเปลี่ยนภายในชุมชนเกิดจากการใช้วัตถุดิบที่มีความแตกต่างกันในแต่ละเครื่องดนตรีที่ใช้ อีกทั้งยังเป็นการใช้ของที่เหลือจากการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านมาใช้ในการผลิตของที่ระลึกหรือเครื่องเคราห์ประกอบจังหวะต่าง ๆ ระบบการและเปลี่ยนในกลุ่มไม้ลูกแคน คือการผลิตแคนและโหวตนั้นใจใช้ไม้ลูกแคนคนละส่วน โดยการผลิตแคนจะใช้ไม้ลูกแคนที่มีความหมายนามากส่วน การผลิตโหวตและปิ๊ญโทจะต้องการไม้ลูกแคนที่บาง ไม้ลูกแคนที่ส่งมาจะมีขนาดยาวกว่า 3 เมตร การผลิตแคนจะใช้ช่วงต้นของไม้ลูกแคนที่มีความหมายมากในการผลิตแคน ส่วนการผลิตโหวตและปิ๊ญโทจะใช้ช่วงปลายของไม้ลูกแคนที่บางกว่าในการผลิตจึงเกิดการแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มไม้ลูกแคน

นอกจากนั้นส่วนที่เหลือจากการผลิตเครื่องดนตรี คือ ไม้ลูกแคน ไม้เนื้อแข็งที่เหลือจะผู้นำไปให้กลุ่มผู้สูงอายุและโรงเรียนภายในชุมชน ฝึกการทำเครื่องดนตรีพื้นบ้าน โดยการทำเป็นของของที่ระลึกขนาดต่างพื้นเป็นการนำเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและเป็นสวัสดิการในการจัดกิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านต่อไป (ขุนเทือง ขาสงวน, 2563)

2) การบริหารการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้าน

การผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านภายในชุมชนบ้านท่าเรื่อนั้นมีอัตราการผลิตที่สูง เนื่องจากระบบการบริหารจัดการด้านการผลิตดนตรีพื้นบ้าน จากการลงพื้นที่สำรวจด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้างพบอัตราการผลิตที่สามารถผลิตได้ต่อครัวเรือนที่ผลิตแบ่งตามชนิดเครื่องดนตรีได้ดัง ตารางที่ 1 แสดงการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือ ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือ

เครื่องดนตรี	จำนวนที่สามารถผลิตได้ 1 ครั้วเรือนต่อ 1 เดือน	หมายเหตุ
แคน	26-35 เต้า	หากมีการสั่งเพิ่มจำนวนสามารถผลิตได้มากกว่า 35 เต้าต่อ 1 ครั้วเรือน
โหวด	200-300 อัน	
ปี่ภูไท	80-100 อัน	
โปรงกลาง	20-30 ผืน	หากต้องการไม้ที่หาได้ยากจะต้องนำไม้มาเอง
กลอง	4-6 ชุด	1 ชุดประกอบไปด้วย กลองชุด 4 ใบ และกลองรำมะนา 1 ใบ
พิณ	25-30 ตัว	แยกเป็นประเภทต่างๆตามความต้องการของตลาดในช่วงเวลา ๆ นั้น ๆ

จำนวนครั้วเรือนที่มีการผลิตเครื่องดนตรีในชุมชนบ้านท่าเรือทั้ง 3 หมู่ แบ่งได้ดังนี้ หมู่ที่ 1 มีครั้วเรือนที่ทำการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านจำนวน 223 ครั้วเรือน หมู่ที่ 2 มีครั้วเรือนที่ทำการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านจำนวน 131 ครั้วเรือน หมู่ที่ 8 มีครั้วเรือนที่ทำการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านจำนวน 108 ครั้วเรือน จำนวนของการผลิตเครื่องดนตรีประเภทไม้ลูกแคนจะเปลี่ยนไปตามความต้องการขอตลาดนั้นเวลานั้น โดยครั้วเรือนที่สามารถผลิตพิณได้มีจำนวน 16 ครั้วเรือน ครั้วเรือนที่สามารถผลิตกลองได้มี 4 ครั้วเรือน (ประคอง เปาวะณา, 2563)

1.2 การบริหารจัดการจำหน่ายเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน

ชุมชนบ้านท่าเรือเป็นชุมชนที่มีการผลิตเครื่องดนตรีเป็นภูมิปัญญาประจำท้องถิ่นที่สืบทอดส่งต่อองค์ความรู้สืบทอดต่อกันมาหลายรุ่นในด้านการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน ได้แก่ แคน โหวด ปี่ภูไท พิณ และกลอง อีกทั้งยังมีความเชื่อและองค์ความรู้ที่สืบทอดต่อภายในชุมชนอาทิ เช่น หมอเป่ากระดูก หมอสูตรขวัญ พิธีดูแลศาลเจ้าปู่ประจำหมู่บ้าน อันเป็นความภาคภูมิใจของชุมชนบ้านท่าเรือ สามารถนำเอามาใช้ประโยชน์ โดยมีการจัดการบริหารภายในชุมชนในด้านการจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีพื้นบ้านแบ่งได้ ดังนี้

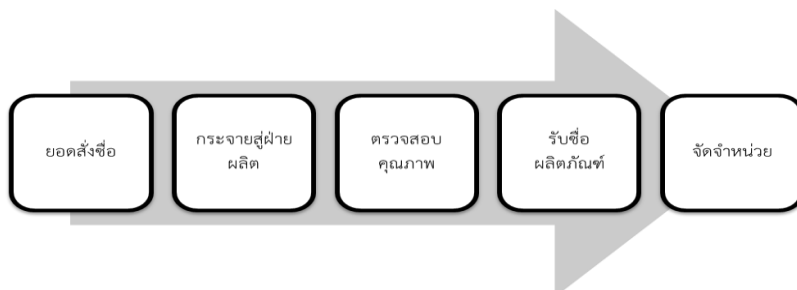
1) การบริหารการจัดการผลผลิตภายในชุมชน

การบริหารจัดการการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านภายในชุมชนบ้านประกอบไปด้วย 3 ลักษณะ ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้สร้างเครื่องดนตรี และกลุ่มพ่อค้าคนกลาง

1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ระบบการบริหารจัดการการผลิตภายในชุมชนท่าเรือประกอบไปด้วย 2 โครงสร้างดังนี้

1.1 จากยอดสั่งซื้อเครื่องดนตรี เมื่อรับยอดจากสั่งซื้อมาแล้ว จะกระจายยอดไปสู่ครั้วเรือนที่ผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านชนิดนั้น ๆ โดยทั่วกันโดยพิจารณาจากคุณภาพการผลิตและ

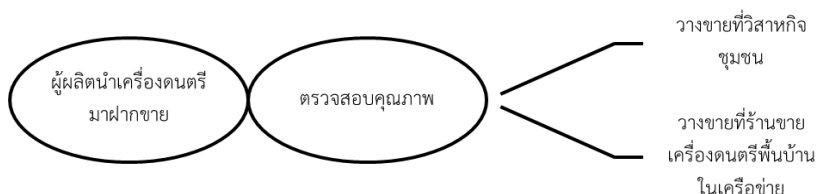
กำลังในการผลิตของครัวเรือนนั้นเป็นสำคัญ เมื่อผลิตเป็นที่เรียบร้อยผู้ผลิตจะนำเอาเครื่องดนตรีมาตรวจสอบคุณภาพ ต่อมาเมื่อผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วทางวิสาหกิจชุมชนจะรับซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดนตรีพื้นบ้าน โดยสามารถเป็นได้ในระบบเงินสดหรือระบบบัญชี จากนั้นทางวิสาหกิจชุมชนจะทำการจัดจำหน่ายต่อไป

รูปที่ 1 โครงสร้างการบริหารการจัดการผลผลิตภายในชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ที่มา: พิระพงษ์ ชีระเผ่าพงษ์ (2563)

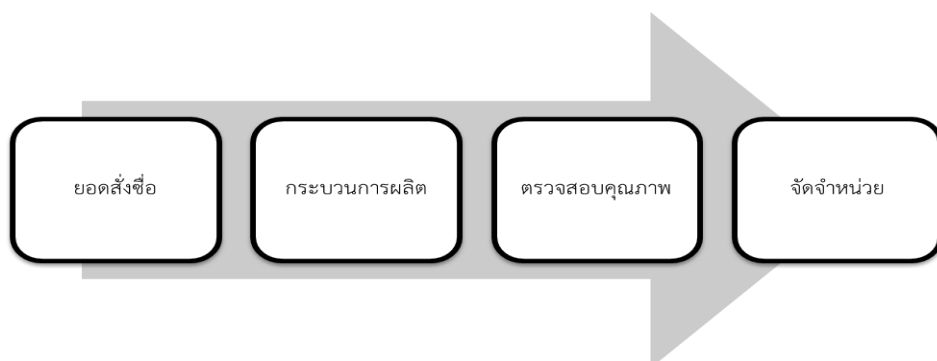
1.2 จากผู้ผลิตเครื่องดนตรีมาฝากขายกับวิสาหกิจชุมชน ในส่วนนี้ ทางวิสาหกิจชุมชนจะรับเอาผลิตภัณฑ์เครื่องดนตรีพื้นบ้านจากการผลิตโดยที่ไม่มีผู้สั่งซื้อเมื่อผู้ผลิตนำมาฝากให้วิสาหกิจชุมชนจำหน่าย โดยต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องดนตรีพื้นบ้านนั้น ๆ จากนั้นจะจำหน่ายผลิตภัณฑ์มาวางขายในชุมชนและร้านขายเครื่องดนตรีพื้นบ้านในเครือข่ายของชุมชนบ้านท่าเรือมีระบบการเบิกจ่ายเป็นระบบบัญชี หรือเมื่อเครื่องดนตรีพื้นบ้านชิ้นนั้นสามารถขายได้ (สุรยใจ ชาสงวน 2563 : สัมภาษณ์)

รูปที่ 2 โครงสร้างการตรวจสอบคุณภาพ

ที่มา: พิระพงษ์ ชีระเผ่าพงษ์ (2563)

2. กลุ่มผู้ผลิตเครื่องดนตรี การบริหารจัดการผลผลิตในกลุ่มผู้ผลิตในกลุ่มนี้จะเป็นการบริการผลผลิตตามจำนวนของการสั่งทำเท่านั้นโดยไม่เกี่ยวข้องกับยอดการสั่งทำจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมากในกลุ่มนี้จะเป็เครื่องดนตรีพื้นบ้านที่สั่งทำเป็นพิเศษ มีการสั่งทำในรูปแบบพิเศษ วัสดุในการทำเครื่องดนตรีแบบพิเศษและจัดจำหน่ายโดยผู้ผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านเอง

รูปที่ 3 โครงสร้างการบริหารการจัดการผลผลิตกลุ่มผู้ผลิตเครื่องดนตรี

ที่มา: พิระพงษ์ ชีระเผ่าพงษ์ (2563)

3. พ่อค้าคนกลาง การบริหารจัดการผลผลิตในกลุ่มผู้ผลิตในกลุ่มนี้จะเป็นการบริการผลผลิตโดยมีพ่อค้าคนกลางมาติดต่อซื้อกับผู้ผลิตโดยตรงประกอบไปด้วยพ่อค้าคนกลางภายในชุมชน และพ่อค้าคนกลางภายนอกชุมชน เมื่อมีการติดต่อซื้อผลผลิตจากเครื่องดนตรีพื้นบ้านโดยตรงจากผู้ผลิตแล้ว จะมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องดนตรีโดยพ่อค้าคนกลาง เมื่อเป็นที่พอใจ พ่อค้าคนกลางจะรับซื้อผลผลิตจากผู้ผลิตและนำจำหน่ายเองในลำดับต่อไป (บรรเลง จงรักษา. 256- : สัมภาษณ์)

รูปที่ 4 โครงสร้างการบริหารการจัดการผลผลิตกลุ่มพ่อค้าคนกลาง

ที่มา: พิระพงษ์ ชีระเผ่าพงษ์ (2563)

การบริหารการจัดส่งเครื่องดนตรีพื้นบ้าน

การบริหารการจัดส่งเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เป็นส่วนประกอบสำคัญในการทำธุรกิจการเครื่องดนตรีพื้นบ้านของชุมชนบ้านท่าเรือเพื่อให้เครื่องดนตรีไปถึงผู้จำหน่ายหรือผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึงและผลผลิตที่ไม่เกิดการเสียหายในระหว่างการขนส่งโดยชุมชนบ้านท่าเรือได้มีการบริหารจัดการจัดส่งเครื่องดนตรีพื้นบ้านในหลายรูปแบบดังนี้

การจัดส่งจากวิสาหกิจชุมชน ระบบการจัดส่งนี้จะใช้รถจากวิสาหกิจชุมชนในการขนส่งวัสดุอุปกรณ์ เครื่องดนตรีพื้นบ้านตลอดจนผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ผลิตภายในชุมชนบ้านท่าเรือไปส่งยังผู้เองโดยระบบนี้จะใช้ในการส่งเครื่องดนตรีในจำนวนมากโดยคิดค่าขนส่งตามพื้นที่ระยะทางที่ทำการจัดส่ง

การจัดส่งระบบขนส่งมวลชนและขนส่งเอกชน การใช้ระบบขนส่งมวลชนในการจัดส่งจะใช้ในลักษณะการส่งสินค้าเครื่องดนตรีพื้นบ้านที่มีจำนวนไม่มาก แต่มีขนาดของเครื่องดนตรีขนาดใหญ่ เช่น โปงลาง กลองอีสาน กลองชุดอีสาน เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายต่อผู้รับในเขตพื้นที่บริการของระบบขนส่งมวลชนและขนส่งเอกชน โดยจะใช้การเก็บค่าขนส่งที่ปลายทางหรือคิดค่าบริการการขนส่งเพิ่มตามจำนวนและพื้นที่ที่ทำการจัดส่ง

การจัดส่งระบบไปรษณีย์ การจัดส่งทางไปรษณีย์จะใช้ในกรณีที่การจัดส่งเครื่องดนตรีมีขนาดเล็ก และจำนวนไม่มาก โดยการจัดส่งทางไปรษณีย์นี้จะคิดค่าจัดส่งเพิ่มและหากสินค้าได้รับความเสียหายระหว่างการขนส่งให้ผู้รับสินค้า แจ้งกลับมาเพื่อขอเปลี่ยนสินค้าได้ใหม่โดยไม่คิดค่าบริการใด ๆ เพิ่มเติม (สัญญา แก้วอินทร์, 2563)

2. ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม

ชุมชนบ้านท่าเรือเป็นชุมชนที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านเป็นอาชีพเสริมในลักษณะการรวมกลุ่มกันผลิตและจำหน่ายในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน ถือเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนบ้านท่าเรือแบบพอเพียงภายในชุมชน มีรูปแบบการบริหารจัดการภายในชุมชนส่งเสริมสนับสนุนบนพื้นฐานวิถีวัฒนธรรมของคนไท-อีสาน จึงทำให้ชุมชนบ้านท่าเรือมีความเข้มแข็งและมีการย้ายถิ่นฐานไปทำงานในต่างชุมชนน้อยลง จากการศึกษาวิจัย โดยวิธีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบไม่มีโครงสร้าง แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยพบปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของคนในชุมชน การพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งจำเป็นจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของผู้คนในชุมชนเพื่อที่จะสามารถผลิตเครื่องดนตรีให้ได้คุณภาพ และจำนวนมากตามที่ต้องการของตลาดที่ต้องการในช่วงเวลานั้น ๆ หากขาดความรับผิดชอบต่อที่ระบบการบริหารธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านภายในชุมชนบ้านท่าเรือจะสามารถบริหารได้ (เชิดศักดิ์ ขาสงวน, 2563)

2. ความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน เนื่องจาก เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานนั้นมีขั้นตอนการผลิตในแต่ละเครื่องดนตรีหลายขั้นตอน อีกทั้งยังต้องใช้วัสดุในการผลิตที่ต้องมีการเตรียมการเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้คุณภาพที่เหมาะสม มีความคงทนในการใช้งาน การซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง ต่อเครื่องดนตรีที่ผลิตต่อวัตถุดิบที่ใช้ และต่อผู้บริโภคมีส่วนในการสนับสนุนให้ธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านท่าเรือเป็นที่ยอมรับ (ประหยัด ชยะสิน, 2563)

3. การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการค้าและการผลิต การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็วการบริโภควัฒนธรรมของกลุ่มคนผู้ซื้อจึงมีความต้องการที่แตกต่างกันไปด้วย การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการค้าและการผลิตจำเป็นอย่างมากเพื่อให้เกิด

การกระจายตัวอย่างต่อเนื่องของผลิตภัณฑ์เครื่องดนตรีพื้นบ้านในกลุ่มท่าเรือ การพัฒนาคุณภาพเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือให้สามารถนำไปบรรเลงกับดนตรีร่วมสมัยได้จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งในการสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือ ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือมีความหลากหลายและสามารถนำไปบรรเลงกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี (ราวี แมตมิ่งเหง้า, 2563)

4. การบริหารจัดการภายในชุมชน ระบบการบริหารจัดการภายในชุมชนบ้านท่าเรือเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้ระบบธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านในชุมชนบ้านท่าเรือเป็นไปอย่างต่อเนื่องเห็นได้จาก ระบบการจัดการด้วยวัตถุดิบ การควบคุมการผลิต การรับซื้อผลิตภัณฑ์ การตรวจสอบคุณภาพ การจัดทำหน่วย และระบบขนส่งสินค้า ที่ชุมชนมีการเข้ามาบริหารจัดการและจัดการทำให้เกิดระบบส่งต่อหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ มีระบบการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตในหลายรูปแบบสำหรับคนในชุมชน อีกทั้ง ภายในชุมชนยังมีการแลกเปลี่ยนวัตถุดิบภายในชุมชนเพื่อให้วัตถุดิบที่นำเข้ามาได้ใช้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังมีระบบดูแลขยะมูลฝอยที่เกิดจากการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้าน กล่าวได้ว่าการบริหารจัดการในชุมชนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในการส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือ (นุช แมตมิ่งเหง้า, 2563)

5. การสืบทอดภูมิปัญญาในท้องถิ่น ชุมชนบ้านท่าเรือเป็นชุมชนที่มีการผลิตเครื่องดนตรีพื้นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยคือ 462 ครัวเรือน หรือ มีผู้ผลิตเครื่องดนตรี จำนวน 2,169 คน จากการศึกษาพบว่าปี พ.ศ. 2559 ชุมชนบ้านท่าเรือสามารถผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านและสามารถจำหน่ายได้เป็นจำนวนเงินกว่า 24,007,000 บาท ส่งผลให้ชุมชนมีการกระตุ้นในการสืบทอดภูมิปัญญาในท้องถิ่นในทุกภาคส่วน ได้แก่

การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านผ่านโรงเรียนประจำชุมชน โดยจะมีการนำวิทยากรภายในหมู่บ้านเข้าไปทำการอบรมสั่งสอนให้เกิดความคุ้นเคยเกิดทักษะเบื้องต้นในการผลิตเครื่องดนตรีเริ่มต้นการผลิตเครื่องดนตรีในรูปแบบของที่ระลึกและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องดนตรีที่ผู้เรียนสนใจในลำดับต่อไป

การส่งเสริมภูมิปัญญาด้านการบรรเลงเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานโดยเปิดสอนให้แก่บุคคลทั่วไปในชื่อว่า “โรงเรียนหมอแคน” โดยจะมีวิทยากรเวียนเปลี่ยนกันเข้าไปสอนให้ความรู้ในด้านศิลปะการแสดงดนตรีพื้นบ้าน ได้แก่ แคน โหวด โปงลาง พิณ และการร้องหมอลำ โดยสามารถเข้าศึกษาได้ตั้งแต่ 1-2 ชั่วโมงเป็นต้นไป โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นคนในชุมชน คนไทยหรือต่างชาติ โรงเรียนหมอแคน

การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชนบ้านท่าเรือมีกลุ่มผู้สูงอายุภายในหมู่บ้าน จะมีการสอนในการสร้างเครื่องดนตรีพื้นบ้านจำลองเป็นของที่ระลึก เป็นการส่งเสริมผู้สูงอายุให้เกิดรายได้เกิดกระบวนการคิด เกิดการใช้เวลาว่างเกิดเป็นรายได้เสริมต่อผู้สูงอายุและชุมชน ถือเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาภายในชุมชนบ้านท่าเรืออีกทาง

6. ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐบาล ปัจจัยสนับสนุนต่อความสำเร็จในธุรกิจเครื่องดนตรีชุมชนบ้านท่าเรือในส่วนหนึ่งมาจากการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐบาล ได้แก่ เทศบาล การท่องเที่ยว วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม เป็นต้น ทำให้ชุมชนบ้านท่าเรือมีระบบการจัดการที่เป็นรูปแบบ ผลักดันให้ชุมชนบ้านท่าเรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เกิดเป็นรายได้เพิ่มขึ้น และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนภายในชุมชนบ้านท่าเรือเป็นอย่างดี (บน ชาสงวน, 2563)

7. การบริหารจัดการตลาด ธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือมีรูปแบบการบริหารจัดการด้านการตลาดในหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการซื้อในตัวผลิตภัณฑ์ และเกิดความพึงพอใจในตัวเครื่องดนตรี ได้รับความสะดวกสบายใน การสั่งซื้อสินค้า ตลอดจนสามารถทราบรายละเอียดสินค้า ก่อนทำการตัดสินใจสั่งซื้อสินค้าประกอบการตัดสินใจของผู้ซื้อได้ ไม่จำเป็นต้องเดินทางเข้าไปเลือกซื้อเองเป็นอีกช่องทางในการสนับสนุนธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีอีสานชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม

1) การผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีอีสานชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม ชุมชนบ้านท่าเรือในส่วนพื้นที่ที่มีการผลิตเครื่องดนตรีประกอบไปด้วยชุมชนบ้านท่าเรือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 8 ตั้งอยู่ในตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดยในพื้นที่ชุมชนบ้านท่าเรือทั้ง 3 หมู่มีจำนวนครัวเรือนที่ผลิตเครื่องดนตรีกว่า 462 ครัวเรือน พบรูปแบบการบริหารจัดการด้านการผลิตและจัดจำหน่ายดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการด้านการผลิต ระบบการบริหารจัดการในส่วนของการผลิตเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการทำธุรกิจเครื่องดนตรีของชุมชนบ้านท่าเรือ ระบบการจัดการที่ดีเป็นผลต่อการผลิตที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อคุณภาพเครื่องดนตรี คุณภาพของการผลิต การบริหารวัตถุดิบ แบ่งเป็น ระบบกองทุน ระบบรับซื้อ และระบบการแลกเปลี่ยนภายในชุมชน การบริหารการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้าน การผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านภายในชุมชนบ้านท่าเรือนี้มีอัตราการผลิตที่สูง เนื่องจากระบบการบริหารจัดการด้านการผลิตดนตรีพื้นบ้าน จำนวนครัวเรือนที่มีการผลิตเครื่องดนตรีในชุมชนบ้านท่าเรือทั้ง 3 หมู่ รวมเป็น 462 ครัวเรือน จำนวนของการผลิตเครื่องดนตรีประเภทไม้ลูกแคนจะเปลี่ยนไปตามความต้องการตลาด ณ เวลานั้น ครัวเรือนที่สามารถผลิตพิณได้มีจำนวน 16 ครัวเรือน ครัวเรือนที่สามารถผลิตกลองได้มี 4 ครัวเรือนที่ผลิต แคน 1 ครัวเรือน สามารถผลิตแคนได้ 26-35 ตัวต่อ 1 เดือน ครัวเรือนที่ผลิตโหวด 1 ครัวเรือน สามารถผลิตแคนได้ 200-300

อันต่อ 1 เดือน คริวเรือนที่ผลิตปฏูไท 1 คริวเรือ สามารถผลิตแคนได้ 80-100 อันต่อ 1 เดือน คริวเรือนที่ผลิตโปงลาง 1 คริวเรือ สามารถผลิตแคนได้ 20-30 ผืนต่อ 1 เดือน คริวเรือนที่ผลิตกลอง 1 คริวเรือ สามารถผลิตแคนได้ 4-6 ชุดต่อ 1 เดือน คริวเรือนที่ผลิตพิน 1 คริวเรือ สามารถผลิตแคนได้ 25-30 อันต่อ 1 เดือน การบริหารจัดการจำหน่ายเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานชุมชนบ้านท่าเรือเป็นชุมชนที่มีการผลิตเครื่องดนตรีเป็นภูมิปัญญาประจำท้องถิ่นที่สืบทอดส่งต่อองค์ความรู้สืบทอดต่อกันมาหลายรุ่น ในด้านการผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน ได้แก่ แคน โหวต ปฏูไท พิน และกลอง มีการจัดการบริหารภายในชุมชนในด้านการจัดจำหน่ายเครื่องดนตรีพื้นบ้านแบ่งได้ดังนี้ การจัดการจัดการผลผลิตภายในชุมชนบ้านท่าเรือ ประกอบไปด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนระบบการจัดการจัดการผลผลิตภายในชุมชนท่าเรือ ประกอบไปด้วย 2 โครงสร้าง ได้แก่ จากยอดสั่งซื้อเครื่องดนตรี และจากผู้ผลิตผลิตเครื่องดนตรีมาฝากขายกับวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ผลิตเครื่องดนตรี และพ่อค้าคนกลาง การจัดการจัดส่งเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เป็นส่วนประกอบสำคัญในการดำเนินธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านของชุมชนบ้านท่าเรือเพื่อให้เครื่องดนตรีไปถึงผู้จำหน่ายหรือผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึงและผลิตภัณฑ์ไม่เกิดการเสียหายในระหว่างการขนส่ง โดยชุมชนบ้านท่าเรือได้มีการจัดการจัดส่งเครื่องดนตรีพื้นบ้านในหลายรูปแบบ ดังนี้ การจัดส่งจากวิสาหกิจชุมชน การจัดส่งระบบขนส่งมวลชน ขนส่งเอกชน และการจัดส่งระบบไปรษณีย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของรังสรรค์ ปิติปัญญาและคณะ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าทั้งปัจจัยภายในและภายนอกมีผลต่อการพัฒนาหรือความสำเร็จของชุมชน เครือข่ายประกอบไปด้วย ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการ ปัจจัยภายในที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง คือระบบการจัดการ พบว่าระบบการของธุรกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่สมบูรณ์นัก สำหรับปัจจัยภายนอก ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ ลักษณะพื้นฐานของชุมชน องค์กรสนับสนุน และวิธีการในการส่งเสริม

2) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรี ชุมชนบ้านท่าเรือ จังหวัดนครพนม ชุมชนบ้านท่าเรือเป็นชุมชนที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และผลิตเครื่องดนตรีพื้นบ้านเป็นอาชีพเสริมในลักษณะการรวมกลุ่มกันผลิตและจำหน่ายในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน ถือเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนบ้านท่าเรือแบบพอเพียงภายในชุมชน มีรูปแบบการบริหารจัดการภายในชุมชนส่งเสริมสนับสนุนบนพื้นฐานวิถีวัฒนธรรมของคนไท-อีสาน จึงทำให้ชุมชนบ้านท่าเรือมีความเข้มแข็งและมีการย้ายถิ่นฐานไปทำงานในต่างชุมชนน้อยลง ผู้วิจัยพบปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจเครื่องดนตรีพื้นบ้านชุมชนบ้านท่าเรือ ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบหน้าที่ของคนในชุมชน 2) ความซื่อสัตย์สุจริต 3) การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการค้าและการผลิต 4) การบริหารจัดการภายในชุมชน 5) การสืบทอดภูมิปัญญาในท้องถิ่น 6) ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐบาล และ 7) การบริหารจัดการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทินกร อัดไพบูลย์ (2554) ได้ศึกษาการบริหารจัดการดนตรีและศิลปะการแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อในมณฑลยูนนาน พบว่า รูปแบบดนตรีและศิลปะการแสดง มีการปรับเปลี่ยน

รูปแบบจากการรับใช้สังคม มาเป็นการสร้างความสุนทรีย์แก่ผู้ชมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามนโยบายรัฐ ด้านองค์ประกอบการแสดง ดนตรีพื้นบ้านดั้งเดิมถูกลดบทบาทลง ส่วนระบำนกยูงสัตว์สัญลักษณ์หลัก ยังคงความโดดเด่นสง่างาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ White (1981) ได้ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับธุรกิจการแสดง พบว่า เป็นเรื่องที่ยากที่จะได้รับคำตอบที่น่าพอใจต่อคำถามด้านปัจจัยที่ศึกษาด้านระดับของธุรกิจการแสดง จากการศึกษาในองค์กรต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ย่อมมีตัวแปรร่วมต่างกันไปจากองค์กรธุรกิจแบบอุตสาหกรรม รวมถึงทฤษฎีขององค์กรและนโยบายด้านธุรกิจ เช่น ตำแหน่งด้านธุรกิจ อุตสาหกรรมด้านสิ่งแวดล้อม แผนกลยุทธ์และโครงสร้างเป็นต้น และต้นแบบได้ทำงานในรูปแบบการทดสอบความละเอียดโดยการให้หลักการทางธุรกิจ เป็นสิ่งวิเคราะห์และโดยใช้กรอบความคิดด้านกลยุทธ์และบริบทของโครงสร้างซึ่งตอบสนองต่อระบบธุรกิจ เป็นสิ่งที่นำไปสู่เงื่อนไขของการประเมินค่าทางอุตสาหกรรมที่แตกต่างตามสถานะการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะ

1.1 การปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะสนับสนุนงบประมาณให้กับทางโรงเรียนภายในชุมชน โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางให้ทางโรงเรียนจัดหาชั่วโมงเรียนการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องดนตรี โดยใช้ปราชญ์ชาวบ้านภายในชุมชนหรือจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตเพื่อเป็นการฝึกปลูกฝังความภูมิใจในชาติพันธุ์และฝึกสร้างและถ่ายทอดอาชีพการทำเครื่องดนตรีอีสานแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาสืบไป

1.2 การปรับเปลี่ยนและพัฒนาของระบบการตลาดควรมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดผลดีต่อธุรกิจการสร้างเครื่องดนตรีอย่างสูงสุด ตลอดจนการพัฒนาแบบทางด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านวัตถุดิบการสร้าง และกระบวนการสร้างเสียงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาส่งเสริม และพัฒนาเครื่องดนตรีพื้นบ้านในชุมชนบ้านท่าเรือให้มีมาตรฐานในระดับนานาชาติเพื่อการส่งออก

2.2 ควรมีการศึกษาระบบการกระจายผลผลิตภายในชุมชนบ้านท่าเรืออย่างเป็นระบบ

2.3 ควรมีการศึกษาในเรื่องคุณภาพมาตรฐานของเครื่องดนตรีในชุมชนบ้านท่าเรือ

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิตต์ใส แก้วบุญเรือง. (2546). การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา: หลักการและการสาระสำคัญ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทินกร อัดไพบูลย์. (2554). *การบริหารจัดการดนตรีและศิลปะการแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อในมณฑลยูนนาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2544). *แนวทางการพัฒนาการสอนดนตรีของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รังสรรค์ ปิติปัญญา และคณะ. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชนในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2544). *การศึกษาสังคมและวัฒนธรรม : แนวความคิด วิถีวิทยา และทฤษฎี*. ขอนแก่น. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมิตร สุวรรณ. (2554). *รัฐกับแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2556). *บ้านท่าเรือรวไรวัฒนธรรมชุมชนมีสุข*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิชย์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Terry E. Miller. (1977). *Kaen playing and mawlum singing in Northeastern Thailand*. Unpublished Ph.d. Dissertation, Indiana University.